

GAZETA LWOWSKA

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:
LWÓW, UL. SŁOWACKIEGO 6. I-sze p.

Listy należy frankować. — Reklamacje otwarte wolne od opłaty.
Rękopisów nadesłanych nie zwraca się.

Telefony:
REDAKCJI
21—18

ADMINISTRACJI
21—17

WYCHODZI CODZIENNIE PROZ DNI POSWIĄ-
TECZNYCH O GODZINIE 3-ciej POPOŁUDNIU

REDAKTOROWIE NACZELNI:
WOJCIECH BARANOWSKI
i Dr. MARCELI SZAROTA

CENA
NUMERU

15 gr.

PRENUMERATA:

Miejscowa miesięcznie: bez dostawy do domu 2.80 — z dostawą 3.30. — Zamiejscowa miesięcznie z przesyłką pocztową 3.30. — Zagranicą 7.— P. K. O. Nr. 141.690.

W stalowej obręczy.

(Na marginesie protokołu polsko-francuskiego).

Sytuacja na polu międzynarodowej wymiany stała się w całym tego słowa znaczeniu rozpaczliwa. Świat podzielił się na tyle prawie samowystarczalnych gospodarków, ile jest państw. Francja skontyngentowała prawie cały przywóz. Czechosłowacja ułożyła „listy towarów zbędnych“, których nie przepuści przez granicę za żadną cenę. Podobne listy istnieją w Anglii i Stanach Zjednocz. Ograniczenia dewizowe osiągnęły końcowe granice. Cła przybrały wszędzie już nie charakter prohibicyjny, ale wręcz bojowy. Mnożą się przytem monopole państwowe handlu zwłaszcza zbożem i artykułami pierwszej potrzeby. Przykład Rosji stał się zaraźliwym. Monopol handlu zagranicznego mają już Jugosławia, Lotwa, Estonia, Szwajcaria. Coraz częściej występują kraje z ustawami antidumpingowymi, z opłatami od wyładunku obcych towarów, z bardzo wysokimi stawkami podatku obrotowego od importowanych towarów.

Zwłaszcza w ciągu ostatnich tygodni fala ograniczeń przywozowych i podwyżek celnych znowu przybrała znacznie na rozmiarach. W Austrii wprowadzono szereg artykułów na listę towarów reglamentowanych. W Estonii podwyższono stawki celne od licznych towarów. Na Węgrzech wprowadzono dodatkową listę towarów, których przywóz dozwolony jest jedynie za specjalnymi pozwoleniami. W Anglii wprowadzono dodatkowe cła od ziemniaków. Fala protekcjonizmu i prohibicjonizmu wzbiera coraz gwałtowniej. Słusznie twierdzi sprawozdanie Państwowego Instytutu Eksportowego pisząc m. in.: „Jeżeli do dnia 31 grudnia 1931 zachowały się jeszcze jakieś luki, przez które z wysiłkiem przenikał towar z jednej jednostki państwowej do drugiej, to zostały one dokładnie zamknięte w pierwszych miesiącach roku bieżącego, względnie przepływające przez nie towary zostały ujęte w ścisłe formy reglamentacji, opancerzonej w tak wiele środków defensywnych, iż o naturalnej, z pobudek

czysto gospodarczych wynikającej wymianie — trzeba zapomnieć“.

Tem bardziej, z tem większym naciskiem należy podkreślić te — co prawda bardzo, bardzo nieliczne — momenty, pojawiające się na terenie gospodarki międzynarodowej, które stanowią wyłom z brutalnej zasady bezwzględnej prohibicjonizmu, a które zarazem stają się źródłem nadziei, że

może jednak wreszcie życie gospodarcze pocnie zstępować na swe dawne, liberalne tory.

Dwa takie momenty zaznaczyły się ostatnio. Pierwszy, to umowa celna Belgii, Holandji i Luksemburga, podpisana na początku lata r. b. w Genewie. Wyklucza ona podwyższanie istniejących obecnie cel zarówno wwozowych jak i wywozowych oraz wprowadzanie

nowych a to nie tylko we wzajemnych stosunkach handlowych między kontrahentami, ale też w odniesieniu do państw trzecich, z którymi Belgja, Luksemburg i Holandja, posiadają traktaty celne. Oczywiście z przywileju tego nie będą korzystały państwa, które przez nowe podwyżki celne lub tworzenie innych przeszkód handlowych mogłyby przynieść podpisującym państwom poważniejsze szkody. Na szczególne podkreślenie zasługuje ten ustęp umowy, z którego wynika, że dobrodziejstwa umowy celnej mogą być rozszerzone na te państwa, które, chociaż do umowy nie przystąpiły, jednak całą swoją politykę gospodarczą odpowiadają przepisom przez nią wprowadzonym.

Drugim takim momentem jest nowe porozumienie gospodarcze między Polską a Francją, ściślej mówiąc, protokół dodatkowy do polsko-francuskiej konwencji handlowej z kwietnia 1929.

Nie chodzi nam w tej chwili o to, czy i jak wielkie znaczenie posiadają poczynione sobie wzajemnie tym protokółem ustępstwa przez Polskę i Francję. Prawdą zresztą jest, że dotyczą one tylko kilku rodzajów towarów. Ale protokół ten przedstawia wartość i znaczenie szczególne z innego punktu widzenia. Oto stanowi on wyłom w dotychczasowej polityce reglamentacyjnej Francji, wyłom niemalże zasadniczy. Wskazuje on wprost na to, że rząd francuski zamierza znowu nawrócić z dotychczasowej polityki izolowania się od zagranicy i że jego system kontyngentowy ulegnie prawdopodobnie stopniowemu uliberalizowaniu.

Niema co przeczyć temu, że oba omówione przez nas wypadki znaczenia szczególnie wielkiego same dla siebie nie posiadają. Ale mimoto przez swoją niezwykłą wyjątkowość, przez fakt, że idą one przeciw prądowi, który opanował cały świat, że są przerwaniem tej stalowej obręczy, która mocno opasała życie gospodarcze, zasługują na szczególną uwagę.

Z ostatniej chwili.

Polska komisja ekonomiczna w północnej Afryce.

Algier. (PAT.) Polska komisja ekonomiczna z dyr. Państwowego Instytutu Eksportowego, Marjanem Turskim na czele, opuszcza w dniu dzisiejszym Algier. Pobyt polskiej ko-

misji ekonomicznej w Algierze przyniesie prawdopodobnie poważne rezultaty dla naszej ekspansji gospodarczej.

Dyrektor Banku Angielskiego przybył niespodzianie do N. Jorku.

Nowy Jork. (PAT.) Przybył tu nieoczekiwanie Montague Morman. Prasa uważa przybycie naczelnego dyrektora Banku Angielskiego za niezmiernie zna-

czące i tłumaczy je sobie jako pierwszy krok w kierunku przeprowadzenia światowej stabilizacji pieniądza na nowych zasadach.

Niezwykłe upały w Niemczech.

Berlin. (PAT.) Ubiegła niedziela należała do najbardziej upalnych jakie zanotowano w Niemczech w ciągu ostatnich 80 lat. Popołudniu notowano temperaturę 37 stopni w cieniu. Na jeziorze berlińskim drużyny ratownicze interwenjowały w przeszło 100 wypadkach. Mimo to 12 osób utonęło. Dopiero pod wieczór nastąpiło w ca-

łych Niemczech ochłodzenie poprzedzone silnymi burzami. Silna burza nawiedziła również dorzecze Laby. W pobliżu Charbourga przeszła trąba powietrzna wyrządzając bardzo duże szkody. W miejscowości Hirtfeld huragan w ciągu kilku sekund zerwał dachy 40 domów.

Tragiczny wypadek w czasie pożaru.

Berlin. (PAT.) W Zgorzeliцах wzbuchł w nocy z soboty na niedzielę pożar pewnej restauracji. Trudna akcja straży ogniowej zakończyła się tragicznie. Dwóch strażaków zostało przywa-

lonych rozpaloną ścianą, ponosząc śmierć na miejscu, trzech innych strażaków i dwie osoby cywilne zostały za trute gazami. Pożar ugaszono nad ranem.

Brylantowe transakcje.

Bruksela. (PAT.) W Antwerpii dało się zauważyć na giełdzie brylantowej wielkie ożywienie. Z Ameryki i Indji przybyło bardzo wielu kupców, którzy czynią olbrzymie zakupy. Giełda brylantowa ma w chwili obecnej obroty pieniężne na sumy znaną tylko w czasach wielkiej pomyślności. Nale-

ży zaznaczyć, iż obecnie w okresie wakacyjnym panował tu zawsze ruch słabszy. Ożywienie w przemyśle diamantowym zdaje się wskazywać na złamanie kryzysu, bowiem ten luksusowy przemysł jest zawsze zwiastunem nadchodzenia lub przejścia kryzysu.

Katastrofa samochodu policyjnego.

Berlin. (PAT.) W mieście Herford uległ katastrofie samochód policyjny, który wskutek defektu opony zarcucił rozbijając się o drzewo. Starszy wachmistrz poniósł śmierć na miejscu, czte-

rech innych policjantów odniosło ciężkie obrażenia. Szofer wyszedł cało z wypadku a powróciwszy do koszar w przystępie rozpaczki popelnil samobójstwo.

Prasa sowiecka o Ottawie.

Moskwa. (PAT.) Prasa sowiecka poświęca wiele miejsca wynikom konferencji w Ottawie. „Prawda“ twierdzi, że konferencja pogłębiła różnice zdań pomiędzy członkami Imperjum Brytyjskiego, zaostrzyła przeciwieństwa międzynarodowe, zwłaszcza między Anglią i Ameryką, oraz wzmogła międzynarodowe mury celne, co wywoła wzrost drożyzny i pogorszy sytuację świata pracy. Ponadto zaś przyjęto szereg antysowieckich zarządzeń, aczkolwiek ZSSR, wyraźnie nie jest wspomniany. „Prawda“ pisze o zawarciu poufnej „ugody gentelmańskiej“ skierowanej przeciwko importowi sowieckiemu.

Katastrofa kolejowa.

Berlin. (PAT.) Na dworcu kolejowym w Strahlsund zderzył się wczoraj wieczorem berliński pociąg pospieszny z manewrującą lokomotywą. 30 pasażerów odniosło rany, w tem 2 ciężkie.

Konsekracja biskupa pińskiego.

Wilno. (PAT.) Wczoraj w kościele jezuickim św. Kazimierza odbyła się konsekracja biskupa pińskiego ks. Kazimierza Bukraby. Konsekracji dokonał ks. arcybiskup metropolita Ropp w asystencji biskupa sufragana wileńskiego Michalkiewicza i biskupa Rancana z Rygi. Na uroczystości był obecny metropolita wileński ks. Jalbrzykowski, marszałek Senatu Raczkiewicz, wiceminister WR. i OP. ks. Żongolowicz, p. Aleksandra Prystorowa, wojewoda wileński Beczkowicz i in.

Brüning w Rzymie.

Berlin. (PAT.) Wedle doniesień pras. b. kanclerz dr. Brüning wyjechał do Rzymu, gdzie ma się spotkać z bawiącym tam na kuracji przewodzącą stronnictwa centrowego prałatem Kaasem.

Emigracja i reemigracja w roku 1931.

Aczkolwiek kryzys gospodarczy trwa w większości krajów już od r. 1929, to ze szczególną siłą na ruchu emigracyjnym odbił się dopiero w r. 1931.

Wzmagające się gwałtowne bezrobocie wysunęło na plan pierwszy sprawę walki z niem i uczyniło palącym zadaniem ochrony rynku pracy. W związku z tem kraje emigracyjne przeprowadziły w r. 1931 szereg zarządzeń, będących w ruchu emigracyjnym odpowiednikiem ostrej polityki autarkiczno-prohibicyjnej w ruchu towarowym. Zarządzenia te mają na celu z jednej strony zatamowanie imigracji, z drugiej zaś przez poddawanie rewizji praw pobytowych dla cudzoziemców pozbywanie się ich i dzięki temu zmniejszanie podaży rąk do pracy. W tym ostatnim celu kraje emigracyjne posuwają się nawet do pokrywania kosztów powrotu emigranta do kraju rodzinnego.

Szczególnie ostrą politykę restrykcyjną w ruchu emigracyjnym prowadzą kraje Ameryki Północnej — Stany Zjedn. i Kanada. W konsekwencji imigracja ogólna do Stanów w roku 1930/31 w porównaniu z rokiem 1929/30 zmniejszyła się o blisko 60%, imigracja zaś do Kanady w 1931 r. w porównaniu z r. 1930 spadła o 71% imigracja do Kanady Polaków w r. 1931 została właściwie całkowicie wstrzymana.

Jeśli chodzi o kraje Ameryki Południowej, to tu ograniczenia emigracyjne nie osiągnęły większych rozmiarów, a skierowane były przeważnie przeciw imigracji dzikiej i miały głównie na celu (jak i w niektórych innych krajach) skierowanie imigracji na rolę i zapewnienie zaopatrzenia imigrujących w pewien zasób środków materialnych. Jednak przeciwdziałały imigracji do tych krajów: panujący tam kryzys gospodarczy oraz zaburzenia polityczne.

W krajach europejskich początkowo sytuacja przedstawiała się dla Polski względnie najkorzystniej. Jednak w r. 1931 Niemcy ograniczyły kontyngent sezonowej imigracji polskich robotników rolnych do 60% liczby z r. 1930, a we Francji imigracja z Polski (kierowana głównie na rolę) w r. 1931 została zredukowana (wyznaczony kontyngent 36.000 stanowił 60% zapotrzebowania w r. 1930); rok bieżący, zresztą, przynosi całkowity zakaz imigracji sezonowych polskich do Niemiec, a rekrutacja robotników polskich do przemysłu i górnictwa francuskiego wskutek braku zapotrzebowania została zupełnie wstrzymana.

Polska dotknięta została polityką restrykcyjną państw emigracyjnych szczególnie silnie, należy bowiem pamiętać, że przy wyznaczeniu kart emigracyjnych czy stosowaniu restrykcji, kraje Europy Środkowej czy Wschodniej są w Ameryce znacznie gorzej traktowane niż kraje anglosaskie, względnie skandynawskie, a także i niemieckie. Wobec gwałtownego skurczenia się emigracji z Polski (po okresie kilkunastoletniej dobrej koniunktury emigracyjnej, dzięki której przeszło 200 tysięcy osób rocznie z Polski emigrowało w świat), oraz wobec wzrostu reemigracji — polska polityka emigracyjna zmierza, w miarę możliwości, a zwłaszcza w miarę posiadanych środków finansowych, do specjalnego ułatwienia emigracji, jak np. drogą obniżania cen kart okretowych i udogodnień kredytowych, drogą wydatnego popierania akcji kolonizacyjnej, a także do hamowania reemigracji drogą rozto-

nia opieki nad emigrantem zagranicą.

Liczbowo obraz ruchu emigracyjnego Polski przedstawia się następująco:

	Wychodźstwo	Powrót
1928	186.630	119.080
1929	243.442	104.503
1930	218.387	101.084
1931	76.005	87.678

Jak widzimy emigracja skurczyła się w r. 1931 prawie do 1/3, reemigracja zaś zmalała tylko o kilkanaście procent, i po raz pierwszy reemigracja przewyższyła emigrację. Jeszcze gorzej sytuacja przedstawia się w r. b.: w I półroczu wyemigrowało zaledwie 9.917 osób, a powróciło z wychodźstwa 28.498, czyli blisko 3 razy więcej. W zakresie reemigracji nastąpił w r.

1931 silny wzrost powrotu wychodźców z Francji, poza tem zaś z Kanady i Palestyny; powrót z innych krajów zmalał, ale w stosunkowo znacznie mniejszym stopniu niż wychodźstwo do tych krajów.

Jeśli chodzi o podział wychodźców według płci, to dominuje w r. 1931 emigracja kobiet, których wśród ogółu wychodźców było 51.724 t. j. 68%. Przewaga kobiet jest szczególnie silna w emigracji europejskiej (45.404 kobiet i 18.320 mężczyzn) głównie zaś w emigracji sezonowej na roboty rolne do Niemiec (27.869 kobiet i 4.306 mężczyzn). Przewaga w emigracji do Francji (15.140 i 12.902) jest już znacznie mniejsza, a w emigracji pozaeuropejskiej (6.320 i 5.448)

jest zupełnie niewielka, przyczem np. do Argentyny i Urugwaju przeważa emigracja mężczyzn.

Jeśli chodzi o podział emigrantów według wyznań, to przeszło 3/4 stanowili w r. 1931 wychodźcy wyznania rzymsko-katolickiego, blisko 8% stanowili grecko-katolicy, a przeszło 11% wychodźcy wyznania mojżeszowego. Przewaga katolików odnosi się tylko do emigracji europejskiej, natomiast w emigracji pozaeuropejskiej dominują żydzi, których tam wyemigrowało 7.123 na ogólną liczbę 8.632 emigracji żydowskiej; wchodzi tu w grę przede wszystkim emigracja do Argentyny i Palestyny.

Emigracja europejska rekrutuje się przeważnie z Województw centralnych (łódzkie 24.854, kieleckie 10.090) i południowych (krakowskie 4.921, lwowskie 7.161), poza tem poważniejszą liczbę wykazuje Wojew. poznańskie (5.612). Emigracja pozaeuropejska rozkłada się bardziej równomiernie, stosunkowo jednak największe zastępy daje tu Województwa południowe, centralne i wschodnie. K.

Ogólnopolski Zjazd delegatów Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny.

Warszawa. (PAT). W niedzielę odbył się w Warszawie V. Walny Zjazd delegatów Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny. Po uroczystej Mszy św. w Katedrze, uczestnicy Zjazdu udali się do grobu Nieznanego Żołnierza, gdzie złożono wieniec. Następnie w sali Rady miejskiej odbyło się otwarcie Zjazdu w obecności prezesa Rady ministrów Prystora, ministra spraw wewn. Pierackiego, ministra R. i OP. Jędrzejewicza, wiceministrów: Spraw Wojsk. Składkowskiego, Skarbu Starzyńskiego, naczelnika Wydziału wschodn. MSZ. min. Schaetzla, przedstawiciela ciał ustawodaw-

czych prezesa klubu BBWR. posła Sławka, szefa sztabu głównego gen. Gąsiorowskiego, attachés wojskowych państw zagranicznych oraz delegatów Federacji P. Z. O. O. z całej Polski. Zjazd zagalął prezes Federacji gen. Górecki. Po otwarciu gen. Górecki wznosił okrzyk na cześć P. Prezydenta Rzplitej i Marszałka Piłsudskiego, powtórzony wielokrotnie przez obecnych. Następnie gen. Górecki odczytał listę zmarłych członków Federacji, podkreślając ich zasługi w pracy dla organizacji. Po oddaniu hołdu pamięci ks. biskupa Bandurskiego, gen. Górecki dłuższy ustęp swego przemówienia

poświęcił pamięci zmarłej Prezydentowej Mościckiej. Wspominając zasługi Zmarłej w pracy dla Ojczyzny, mówca zaznaczył, że pamięć Jej będzie zachowana w sercach członków Federacji na zawsze.

Po powitaniu przybyłych reprezentantów Rządu, przedstawicieli władz i gości zagranicznych w osobach prezesa Fidacu pułk. White i wiceprezesa Fidacu na Francję Taudiera orkiestra odegrała hymny państw, sfederowanych w Fidacu.

Następnie przemawiał w imieniu Marszałka Piłsudskiego gen. Składkowski, oraz w imieniu Rządu minister Pieracki. Wreszcie powitali Zjazd pułk. White i p. Taudiere.

Część oficjalna wczorajszego Zjazdu zakończyła się przemówieniem gen. Góreckiego, który złożył sprawozdanie z dotychczasowej działalności Federacji i przedstawił program prac na najbliższą przyszłość. Przemówienie swoje zakończył gen. Górecki okrzykiem na cześć prezesa Rady ministrów Prystora. podchwyconym gorąco przez obecnych.

Po przerwie obiadowej rozpoczęły się obrady plenarne Zjazdu, w czasie których gen. Górecki zdał sprawozdanie prezydium Federacji z działalności za rok 1931-32. Po odczytaniu sprawozdania Komisji rewizyjnej rozpoczęła się szczegółowa dyskusja.

Warszawa. (PAT). Zebranie delegatów Federacji P. Z. O. O. wybrało przez aklamację na prezesa gen. Romana Góreckiego. Poza tem przyjęło listę delegatów do zarządu poszczególnych kół, które wylonią z pośród siebie prezydium zarządu głównego.

Pertraktacje w sprawie utworzenia nowego gabinetu Rzeszy.

Berlin. (PAT). W kołach politycznych krąży pogłoski o pertraktacjach, jakie czynniki miarodajne Rzeszy prowadzą ze Związkami zawodowymi. M. in. organ komunistyczny „Rote Fahne“ ogłasza w sensacyjnej formie wiadomość, że w dniu 18 bm. minister Reichswehry gen. Schleicher odbył poufną konferencję z czołowymi przedstawicielami partii socjal-demokratycznej i organizacji zawodowych. Przewodzący socjal-demokratyczny i organizacji zawodowych mieli wyrazić gotowość tolerowania gabinetu przyzwalnego.

Jednocześnie „Rote Fahne“ wspomina o rokowaniach między przedstawicielem narodowych - socjalistów Strasserem a przewodcami chrześcijań-

skich Związków zawodowych, stojących pod egidą partii centrowej w sprawie poparcia gabinetu przyzwalnego, na którego czele miałby stanąć Schleicher. W gabinecie tym narodowi socjaliści mieliby objąć tekę spraw wewnętrznych (Strasser), sprawiedliwości (Frick) oraz ministerstwa komunikacji lotniczej, któreby było dopiero utworzone (Goering). Centrowiec Stoegerwald byłby w tym gabinecie ministrem pracy. Tekę Reichswehry pozostałaby nadal w rękach gen. Schleichera, względnie zostałaby powierzona jednemu z jego mężów zaufania w ministerstwie Reichswehry. Na ministra spraw zagr. w tym rządzie wysuwany jest Brüning.

Przygoda lotnika szwajcarskiego.

Berlin. (PAT). Biuro Wolffa donosi z Pragi: Niemieckiego faworyta w raidzie europejskim Morwicka w dalszym ciągu przesładuje pech. Podczas lądowania w Brnie morawskim, Morwick strzaskął podwozie. Naprawa maszyny potrwa do jutra. W drodze z Brna do Wiednia szwajcarski lotnik

Straumann zauważył, że szwankuje skrzydło samolotu. W odległości 10 km. od Wiednia Straumann polecił towarzyszącemu mu mechanikowi wyskoczyć ze spadochronem, sam zaś zdołał dolecieć i wylądował na lotnisku Aspern pod Wiedniem.

Tożsamość tajemniczego księcia nie została jeszcze ostatecznie ustalona.

Paryż. (PAT). Morderczynie księcia Edgara de Bourbon Candelaria Brausolar oświadczyła w czasie badania, że książe na kilka dni przed katastrofą objawiał niezmiernie silne zdenerwowanie. Narzekał na złe obchodzenie się z nim rodziny i namawiał swą towarzyszkę do wyjazdu z nim na Połud-

nie. Narzędzie zbrodni, brzytwę, morderczynie sama przed paru dniami kupiła na polecenie księcia. Władze policyjne mają zwrócić się do policji wielu państw, przesyłając odciski palców i szczegółowy rysopis zabitego. Tożsamość jego nie jest narazie definitywnie stwierdzona.

Odwolanie Gorgułowa odrzucone.

Paryż. (PAT). Trybunał kasacyjny odrzucił odwołanie Gorgułowa.

Zgon Tadeusza Jotejki.

Wisła. (PAT). Wczoraj w szpitalu krajowym cieszyńskim zmarł na serce głośny muzyk - kompozytor Tadeusz Jotejko. Ś. p. Tad. Jotejko, muzyk-kompozytor i dyrygent, urodził się w roku 1872 na Ukrainie. Był dyrektorem zespołów muzycznych w Radomiu, Łodzi i Warszawie. Napisał wiele utworów muzycznych na orkiestrę, kwartety smyczkowe, sonaty fortepianowe i na wiolonczelę, oraz wielką operę historyczną „Zygmunt August“. Zmarły bawił od kilku miesięcy na kuracji w Wiśle.

Żałoba Lwowa

w dniu pogrzebu ś. p. Prezydentowej Mościckiej.

W sobotę, jako w dniu pogrzebu ś. p. Prezydentowej Mościckiej z inicjatywy Rady Miejskiej odbył się obchód żałoby, składający się z nabożeństwa w Katedrze i posiedzenia w Ratuszu.

O godz. 10.30 została odprawiona w katedrze Msza św. żałobna, celebrowana przez ks. biskupa Lisowskiego. Mszy tej wysłuchali obok licznie zgromadzonych członków Rady z pp. wiceprezydentami Irzykiem i Kubalą na czele, liczni reprezentanci władz cywilnych i wojskowych, oraz delegaci organizacji. Między innymi zauważyliśmy wojewodę dr. Roźnieckiego, prezesa Izby skarbowej Pollaka, prezesa Dyrekcji P. i T. Moszore, szefa sztabu D. O. K. VI. płk. dypl. Sepiarza, starostę Eckhardta, nadkom. Frankiewicza, oraz komendanta Okręgu Legionów Młodych mgr. Piwowskiego.

Z katedry udano się do Ratusza, gdzie o godz. 12 odbyło się żałobne posiedzenie Rady m.

W nader uroczystym nastroju otworzył posiedzenie wiceprezydent miasta p. Irzyk, wygłaszając przemówienie żałobne z mównicy przyobleczonej kirem na tle którego widniał portret ś. p. P. Prezydentowej.

Świetna Rado! — zaczął swe przemówienie wiceprez. Irzyk. — Smutna wiadomość o zgonie ś. p. Michaliny Mościckiej małżonki Prezydenta Rzeczypospolitej wywołała w całej Polsce uczucie głębokiego żalu, szczególnie jednak silnem echem odbiła się we Lwowie. Wszak miasto nasze jest tym terenem, na którym niepospolite wartości ś. p. Zmarłej zajaśniało w najpełniejszym blasku. Na czas pobytu ś. p. Michaliny Mościckiej we Lwowie przypada bowiem okres jej najintensywniejszej pracy społecznej i narodowej. Jeszcze żywo tkwi ona w pamięci nas wszystkich, zwłaszcza wśród tej świetnej Rady, w których pracach ś. p. Zmarła przez szereg lat z ofiarnością, zapalem i z korzyścią dla sprawy uczestniczyła.

Łącząc się w bólu z Dostojnym Małżonkiem ś. p. Zmarłej — stajemy przed trumną, której wieko zbyt wcz-

śnie zamknęło to bujne i twórcze życie. Z całą Polską oddajemy hołd Wielkiej obywatelce i Patriotce.

Cześć Jej pamięci!

Po ukończonym przemówieniu wiceprez. Irzyk zawiadomił Radę o zarządzeniach jakie wydał, celem zamianifestowania żałoby po Pierwszej Obywatelce Państwa, przytem odczytał tekst depechy kondolencyjnej, wysłanej do P.

Prezydenta Rzplitej imieniem Prezydium i Rady miejskiej.

Wiceprez. Irzyk zawiadomił jednocześnie, że w obrzędzie pogrzebowym w Warszawie reprezentuje miasto wiceprez. dr. Stroński, zaś prezydium m. Lwowa zamiast wieńca na grób ś. p. Prez. Mościckiej wyasygnowało kwotę 200 zł na ochronkę im. Piłsudskiego we Lwowie.

Pogrzeb ś. p. P. Prezydentowej Michaliny Mościckiej.



Dnia 20 b. m. odbył się w Warszawie pogrzeb zmarłej w dniu 18 b. m. w Spale Małżonki Pana Prezydenta R. P. ś. p. Michaliny z Czyżewskich Mościckiej. — Na fotografii naszej widzimy moment wyruszenia konduktu żałobnego z przedkatedry św. Jana w Warszawie. Za trumną postępuje Pan Prezydent Rzeczypospolitej wraz z rodziną.

Burmistrz Chicago Czermak bawi w Warszawie.

Warszawa. (PAT). W sobotę o godzinie 16 przedstawiciele władz komunalnych z prezydentem miasta inż. Słomińskim podejmowali w salonach

Ratusza gości amerykańskich w osobach burmistrza Chicago p. Antoniego Czermaka, przybyłego w towarzystwie rodziny (z córką i zięciem p. Jirko,

oraz wnuczką Miss Graham), szefa policji chicagowskiej Parodiego, starosty miasta Chicago Bauera i starosty powiatowego Karola Webera, oraz red. Dienberta. Prezydent Słomiński serdecznie powitał imieniem stolicy p. Czermaka, dziękując za odwiedziny, poczem burmistrz miasta Chicago ze swej strony podziękował za gościnne przyjęcie, zapewniając, że po powrocie do Ameryki podzieli się milemi wrażeniami, jakie wyniósł z Warszawy. Następnie wiceprezes Rady miejskiej Szarzyński wręczył prezydentowi Czermakowi odznakę honorową radnego Warszawy. W czasie cercle towarzyskiego goście amerykańscy wpi sali się do księgi pamiątkowej m. Warszawy.

Prezydent Czermak przybył do Europy przed sześciu tygodniami. Wylądował on w Hamburgu, skąd po krótkim pobycie w Lipsku, udał się do swej ojczyzny do Czechosłowacji. Był następnie w Wiedniu i Budapeszcie, potem odwiedził prezydenta Masaryka, w letniej rezydencji w Bystrzycy. Stąd przybył do Warszawy.

Burmistrz Czermak wziął w sobotę przedpołudniem udział w pogrzebie ś. p. Prezydentowej Mościckiej, w południe zaś był podejmowany przez p. Henryka Lubomirskiego, syna pierwszego posła Rzeczypospolitej w Stanach Zjednoczonych.

O godz. 14-tej burmistrz Czermak przyjeżył na audjencji przez p. ministra Zaleskiego, który w niedzielę wydał dla gości amerykańskich śniadanie.

Z Warszawy wyjeżdża p. Czermak do Poznania.

Echa katastrofy na morzu.

Berlin. (PAT). Statek szkolny niemieckiej marynarki wojennej „Niobe” przyholono do brzegu i poddano badaniom. Po wypompowaniu wody, we wnętrzu statku znaleziono zwłoki 31 marynarzy. Tem samem 35 marynarzy, których nie znaleziono wewnątrz statku, uważać należy ostatecznie za zaginionych. Wspólny pogrzeb ofiar odbędzie się we wtorek.

300 piorunów.

Essen. (PAT) Podczas burzy jaka szalała na granicy niemiecko - holenderskiej, aparaty rejestracyjne zanotowały około 3.000 piorunów w ciągu 4 godzin. Obecnie w całych zachodnich Niemczech panują ogromne upały a temperatura dochodzi do 40% w cieniu.

Sezonowe sumienie.

Przez cały boży rok człowiek idzie wbrew prawom natury: gdy ona śpi sobie beztrwosko po norach niedźwiedzi, wiewiórczych i borsuczych, gdy chowa się pilnie przed pracą pod lód i śnieg, maskuje się zeszlęmi liśćmi, kokonami i poczwarką — człowiek rozwija największy warsztat pracy: wstaje nocą, przepracowując krótki dzień, wysila mózg, nerwy, mięśnie, nie zaznając sam spokoju i nie dając go światu. A gdy natura budzi się do wysilającego trudu, gdy dla flirtu i zalotów rujnuje się na kwiaty, przynajmniej za milion dolarów, gdy miljarde razy wychodzi zamąż, a rodzi tryliony wszelakiego gatunku dzieci — człowiek ogarnia boskie lenistwo. Najpierw cierpi na anemję, zawroty głowy i osłabienie; chodzi do doktora; wysila się na dociąganie zajęć do końca; aż wreszcie — w czerwcu, lipcu, sierpniu, robi się szczery; zgłasza poprostu wstręt do wszelkiej pracy, zapisuje się do wielkiej gromady leniwców i nic nie robi.

Mam zdrowy wstręt do wszystkiego, co jest wbrew naturze. To też kwestję pracy załatwiam — w miarę sił — zgodnie z przyrodą. W zimie jestem jak borsuk i wiewiórka: dużo śpię, unikam zgiełku, jaki wywołuje tempo pracy i odpoczywam w lecie... W lecie, niestety, idę już wbrew naturze: dużo śpię, unikam zgiełku i... odpoczywam. No, bo ostatecznie program russowski o powrocie do natury okazał się niepraktyczny, więc i moje przystosowa-

nie się do praw przyrody przeprowadzam kompromisowo.

Tak to jest z odpowiedzią na temat: człowiek a przyroda. Człowiek jest bowiem przedewszystkiem chytry. Jak ten lis, o którym napisała pewna dziewczynka w zadaniu szkolnem, że „jest chytry i pod spodem biały”. Gdy przyroda zgłasza strajk, człowiek staje do pracy. Ale niechno matusia-ziemia palcem ruszy, miły brat odstępuje od warsztatu...

Nie należy jednak przynigdy wątpić w wartość człowieka. Powiedzmy sobie, jak ów niemiecki profesor, który z katapuli dostał grochem w czoło, a gdy przy śledztwie zgłosił się ukochany „prymus”, on biorąc przyznanie się za szlachetne poświęcenie, zawołał wrzuszony: „Es gibt noch in der Welt gute Elemente!” Tak: są jeszcze na świecie i w człowieku pierwiastki zatajonego dobra.

Spójrzmy tylko, jak latem, na jeden sezon budzi się sumienie w człowieku: Widząc cudowną pracę przyrody, ocierając miejską chusteczką chłopski pot przy żniwie, człowiek zaczyna doznawać pracowitego niepokoju; zgodnie z teorią freudowską, zaczyna ten niepokój sumienia wyladowywać się w czynnościach absurdalnych, podobnie jak to się dzieje w poezji i w wizjach sennych.

Oto działa „kompleks pracy” (może nazwalibyśmy go kompleksem Her-

kulesa? Albo Syzyfa? Albo też mężem stanu, jako że ci ludzie z polityki pracują nawet w razie przymusowego odpoczynku?) Człowiek, ogarnięty takim kompleksem, chwytą się czegoś. Rodzaj zajęcia ma dlań bowiem wartość symboliczną: wszystko oznacza pracę.

Więc ktoś zaczyna przez dni trzydzięści, czterdzięści lub sześćdziesiąt (zależnie od wieku i urzędu) gonić po górach od pół do piątej rano do ósmej wieczorem. Nie doje, nie dośpi, tylko z krzywo wyladowanym plecakiem, z piegami na gębie, uśmiechnięty i opuchłonogi — obdeptuje swemi cennymi stopami wszystkie żleby, kominy, percie, granie, ospiska, przelazy i przełęcze. Turysta!

Inny chwycił się kija. Na kiju zawiesił sznur, na sznurze „żytkę”, na żyłce haczyk, a na haczyku... ba! Myślałby kto, że cobądź można zawiesić na takim haczyku! Soczysta rosówka, żywa rybka wielkości małego palca, wesoly konik polny, śliwka, czereśnia, jedwabna muszka — oto przedmioty, chciwie poszukiwane przez osobnika, który postanowił zostać rybakiem.

Świta — rybak siedzi nad wodą i moczy swój kij długo, uważnie, głęboko... Południe — rybak smaga fale, jak rozgniewany Kserkses, władca Persów. Popołudnie — rybak przebiega strumieniem w poszukiwaniu królewskiego łupu — pstrąga. Noc — rybak przy cupnął na brzegu, jak pokutująca dusza, i poluje „na grunt”. A przy obiedzie rybak siedzi koło damy. — Co pan mówi? — Rybak pełny zdumiony. — Czyk-czyk... Czyk-czyk... stukają w kieszeni, w pudełeczku, koniki pol-

ne. Dama robi się czerwona, różowa, niebieska...

Bywa taki, co z czarnem pudełkiem w garści i z potrójnym drągim — biega o każdej porze dnia i po wszystkich drogach: To najniebezpieczniejszy objaw kompleksu pracy: fotograf. Dla „dobrego zdjęcia”, dla „ostrego światła” gotów sprząć się żywcem na słońcu, zdjąć koszulę — aby kupić „wywoływacz”. Wchodzi kiedyś do pokoju takiego manjaka: na środku namiot, zrobiony ze stołu, z koców, poduszek, z jednej pary spodni i z pudełka. A z pod namiotu, z dna pościeli i garderoby — dobywa się głuchy głos „fotograf”: — Nie trącać! Ciemnia! Nabijam kasety! — W obawie, żeby nie nabił także rewolweru, uciekam z pokoju...

Dokąd ma się obrócić w lecie człowiek, w którym nie odżyją „gute Elemente”? Grupy rybaków, fotografów, turystów, opalaczy skóry na bronzowo, pływaków, piłkarzy i cyklistów „nie znają” ciebie, traktują cię jak wyrzutka z domu poprawy, jak fotograf turystę, turysta rybaka, rybak pływacza...

Biorę po kolei do ręki kij, aparat fotograficzny, piłkę — nie chwytam! Nie bierz! Jak ten pstrąg tego konika! Jak ten obiektyw tę górę! Aliści przyszedł mi ktoś z pomocą. W chwili największego działania „kompleksu pracy”, rano, gdy człowiek jeszcze jest zupełnie pod władzą absurdu, wcisnął mi listonosz do ręki mój „symbol”, moje sezonowe sumienie: list z redakcji...

I tak zaczynam pisać feljetony..

J. G. Ł.

Sowiety już i matematykę zbolszewizowali.

W ostatnich latach Sowiety gorąco bolszewizowały całe życie publiczne. Bolszewizowano nietylko wszystkie stowarzyszenia obywatelskie, ale przystąpiono również do bolszewizacji stowarzyszeń i instytucji naukowych. Bolszewizacja ta polegała na tym, że w stowarzyszeniach i instytucjach naukowych zakładano „jacejki” komunistyczne, których zadaniem było zmienić działalność i kierunek owych organizacji, tak aby odpowiadały marksizmowi. Takie „jacejki” śledziły również działalność poszczególnych członków organizacji i miały baczyć na to, czy który z nich nie odchyła się od stalinowskiej „linii generalnej”.

Pewną samodzielność potrafiły jednak zachować stowarzyszenia matematyczne, matematyka bowiem, to nauka, którą nie tak łatwo zbolszewizować, jak np. geografję lub historję. Książki wydawane przez Towarzystwo Matematyczne miały charakter ściśle naukowy a mowa cyfr nie była uzupełniana mową komunistyczną. Fakt ten nie ušzedł uwagi sowieckich czynników i wkrótce w Moskiewskim Towarzystwie Matematycznym zapanował ruch, który zakończył się gruntowną reorganizacją. — „Przegląd Matematyczny” nazwany został „Sowieckim przeglądem matematycznym” a na czele tej starej moskiewskiej instytucji naukowej stanął inicjator organizacji, komunistą Liusternik.

Z oświadczenia nowej redakcji „Sowieckiego przeglądu matematycznego” możemy dowiedzieć się, jak przeprowadzona została bolszewizacja moskiewskiego Towarzystwa Matematycznego. W oświadczeniu tem powiada się, że do ostatniej chwili towarzystwo to zachowało charakter czysto akademicki a towarzystwo reprezentował prof. Jegorow, — „reakcjonista i zwolennik kościoła”, walczący przeciwko rządowi sowieckiemu w dziedzinie szkolnictwa wyższego i w dziedzinie nauki pod płaszczykiem tradycji akademickich i apolitycznej nauki”. Dlatego postanowiono Towarzystwo zreorganizować. Przedewszystkiem mate-

matyko-komuniści postanowili wykluczyć profesora Jegorowa i innych przedstawicieli „reakcyjnej matematyki”. Według nowego statutu Stowarzyszenia, celem sowieckich matematyków ma być, — „oddanie matematyki na usługi budownictwa socjalistycznego”.

Wybrano nowy zarząd Towarzystwa i powołano do życia nowe komisje, które mają starać się o to, „aby matematyka nie była nadużywana do celów reakcyjnych”.

W Rosji sowieckiej nastąpiła więc nowa era „komunistycznej matematyki”.

Konsumpcja mięsa i chleba w miastach.

Miasta są głównym konsumentem artykułów spożywczych, których nadmiar rolnik, poza zaspokojeniu własnych potrzeb wywozi na rynki wewnętrzne, celem zdobycia niezbędnej gotówki. Im większa jest konsumpcja miast, tem lepszą cenę rolnik może uzyskać za swe produkty. Depresja cen na rynkach wszechświatowych musiała się odbić i na naszym rynku, rolnik zmuszony był wywozić coraz więcej, stwarzając nadmierną podaż, wówczas gdy konsumpcja wewnętrzna nietylko nie wzrastała, lecz raczej kurczyła się.

O konsumpcji decyduje rzecz prosta, nie stosunkowo nieliczna warstwa ludności zamożnej, lecz szeregi i liczne warstwy średnio-zamożne, przedewszystkiem robotnicze i inteligencji pracującej. Otóż badania w tej mierze wskazują, że już w latach dobrej konjunktury wydatki tych warstw na żywność zmniejszyły się, tak n. p. w roku 1927, — 652.18 zł., tj. o 2.92% mniej.

Przejsięcie do okresu kryzysowego musiało niewątpliwie wywołać dalszy spadek wydatków na ten cel, a więc i spadek konsumpcji najważniejszych artykułów, jakimi są mięso i chleb. Ścisłych obliczeń w tej mierze jeszcze niema, ale pośrednio już można się orientować w dużym spadku konsumpcji w miastach. Mianowicie, badając budżety rodzin robotniczych w miastach nietrudno się przekonać, że struktura tychże budżetów w zakresie żywnościowym, w zależności od zamożności, jest nader niejednolita. Rodziny, w których na jednostkę wypada do 599 zł. rocznego wydatku ogólnego, wydają rocznie przeciętnie 509.86 zł. na żywność, przy wydatku zaś 1.200 zł. i więcej — 767.88 zł., a więc 50.6% więcej. Jasną jest zatem rzeczą, że im większe warstwy robotnicze ma docho- dy, tem więcej na żywność może wy- dawać, a różnica na głowę wynosi przeszło 250 zł. rocznie.

Jeżeli w latach dobrej konjunktury wydatek roczny 1.200 zł. na głowę był w klasie robotniczej dość częsty, to obecnie niemal do wyjątków można go raczej zaliczyć. Skutkiem bezrobocia pauperyzacja warstwy robotniczej jest tak wielka, że za normę w tej mierze należałoby przyjąć wydatek najniższy, t. j. 599 zł. na głowę. Ponieważ zaś ro-

botnik, mogący wydać powyższą sumę na żywność, na potrawy mączne (chleb, mąka, kasza), przeznaczą 214.61 zł., przy wydatku zaś 1.200 zł. — 201.50 zł., to wynikałoby stąd, że konsumpcja chleba obecnie powinna być w warunkach normalnych, gdy człowiek dla podtrzymania swej energii życiowej, lecz mniej zarabiający, spożywa stosunkowo więcej chleba, ponieważ na mięso i nabiał go nie stać. Nawet zresztą w czasie normalnym różnice są nader małe, wynosząc 13.11 zł., co stanowi zaledwie 6.1% w stosunku do budżetu grupy najniższej. Obecnie, gdy pozbawieni pracy nietylko niemogą myśleć o wartościach odżywczych czy cieplnych swego pożywienia, ale całem ich staraniem jest podtrzymanie vegetacji swego organizmu, nawet ta nieznaczna różnica całkiem zanika, a wydatek na chleb prawdopodobnie spada poniżej normy najniższej w czasie normalnym. Dowodzą tego obiady bezpłatne, dożywianie dzieci w szkołach i t. d.

Jeżeli przejść do mięsa, to wszelkie wątpliwości znikają. Budżet robotnika najniższej grupy na mięso przeznaczą rocznie 19.74 zł., a najwyżej — 69.22 zł., a więc prawie o 50 zł. więcej. Ponieważ zaś bezrobocie przesunęło całe masy pracowników do kategorii najniższej, to oczywiście konsumpcja mięsa musiała na tem ucierpieć bardzo poważnie. Tym sposobem konsumpcja chleba i mięsa zmniejszyła się znacznie.

Zauważyć należy, że spadek konsumpcji w zakresie mięsa i chleba nie jest niczem wyrównany, przeciwnie, w zakresie nabiału np. różnica konsumpcji między grupą najniższą, a najwyższą wynosi 235.1% (41.73 i 139.83 zł.), warzyw — 162.5% (32.87 i 86.29 zł.) i t. d.

Oprócz zastoju w produkcji i handlu taki znaczny spadek konsumpcji jest zjawiskiem groźnym ze względu na zdrowie fizyczne młodych pokoleń. Złe odżywianie wogóle, a zwłaszcza zbyt małe spożycie nabiału, warzyw i cukru jest powodem, że dzieci robotników, wstępując do szkół, są słabsze, niższe wzrostem i mają mniejszą wagę, aniżeli te same dzieci z warstw zamożniejszych pochodzące.

Z. K.

B. konsul Sowietów we Lwowie Łapczyński został rozstrzelany przez G. P. U.

Warszawa. Donoszą tu z Berlina: W kołach zbliżonych do sowieckiego przedstawicielstwa handlowego w Berlinie otrzymano sensacyjną wiadomość, jakoby były konsul sowiecki we Lwowie, Łapczyński, aresztowany był przez G. P. U. w Charkowie i wywieziony w niewiadomym kierunku. Od dłuższego czasu ślad po byłym dyplomacie sowieckim zaginął, wobec czego w kolonii sowieckiej w Berlinie przypuszczają, iż go rozstrzelano. Okoliczności, wśród których nastąpiło aresztowanie konsula Łapczyńskiego, nadają temu zdarzeniu charakter wielkiego skandalu, oddawna nienotowanego w kronikach dyplomacji sowieckiej. Po odwołaniu ze Lwowa, konsul Łapczyński otrzymał stanowisko urzędnika w jednej z gospodarczych instytucji na Ukrainie. Przez dłuższy czas znajdował się pod obserwacją G. P. U., która zarzucała mu, iż przy przekazywaniu spraw konsulatowi we Lwowie swemu następcy, ukrył szereg poufnych dokumentów o akcji sowieckiej wśród Ukraińców w Małopolsce Wschodniej. Dokumenty te Łapczyński miał oddać jednemu z zaufanych przyjaciół politycznych wśród Ukraińców z poleceniem wywiezienia ich do Czechosłowacji. Konsulowi Łapczyńskiemu zarzucono także, iż podczas swego urzędowania we Lwowie nie zdołał z należytą energją rozszerzyć wpływów sowieckich wśród organizacji ukraińskich w Małopolsce Wschodniej, że sam uległ wpływom nacjonalizmu ukraińskiego i stał się zwolennikiem opozycji ukraińskiej w partji komunistycznej. Konsula Łapczyńskiego oskarżono również o dokonanie nieudolnych transakcji kredytowych z centralą spółdzielni ukraińskich we Lwowie, dla których wyjednał w berlińskim przedstawicielstwie handlowym kredyt długoterminowy w wysokości 75 tysięcy dolarów, zagwarantowany warunkami politycznymi. Tymczasem spółdzielnia ukraińska kredyt wyzyskała, a warunków politycznych niespełniła. Wszystkie te oskarżenia spowodowały aresztowanie byłego konsula i, według niepotwierdzonych narazie wiadomości, rozstrzelano go przez G. P. U.

Najdoskonalsza autostrada w Europie.

W tych dniach została oddana do użytku najnowsza szosa automobilowa, t. zw. autostrada. Szosa ta łączy Kolonję z Bonn i liczy 20 kilometrów długości. Na szosie tej mogą biec w o-

bu kierunkach jednocześnie cztery auta, po dwa z każdej strony. Koszt budowy szosy wyniósł około 25 milionów złotych, a przeznaczona jest ona tylko dla pojazdów mechanicznych.

Intelektualiści hiszpańscy i ich rola w dziele obalenia monarchji.

W jednym z miesięczników argentyńskich ukazał się artykuł znanego pisarza Jose Venegas, który analizuje rolę intelektualistów hiszpańskich w dziele niedawnej rewolucji, przypisując im właśnie znaczenie decydujące.

W odróżnieniu naprzykład od rewolucji rosyjskiej, w Hiszpanji przede wszystkim inteligencja wysunęła się na czoło ruchu rewolucyjnego: „Pierwszym buntem przeciwko dyktaturze —

pisze J. Venegas — było wystąpienie Miguela de Unamuno, znakomitego przewodcy duchowego Hiszpanji. Stanowczy instynkt walki z monarchją ujawnił się w słynnej publikacji Ortegę y Gassetę p. t. „Delenda est monarchia” i w następnym wydanym manifestie, podpisanym przez innych znowu luminiarzy myśli hiszpańskiej: Marañón’a, Pereza de Avala i in.

Rząd obecny składa się nietylko z

ludzi kulturalnych, jak to naogół bywa z każdym rządem, lecz z intelektualistów zawodowych, jak np. Azana, Zulueta, de los Rios, Girał i t. d., to jest — z profesorów i z wybitnych publicystów.

Od wystąpienia Unamuna aż do końca, wszystkie ruchy w Hiszpanji, skierowane ku obaleniu monarchji, miały na czele inteligencję, o ile wogóle nie ograniczały się do niej wyłącznie; najbardziej wytrwałymi wrogami monarchji, najgorliwszymi bojownikami wolności byli profesorowie i studenci. Uważali oni to za swój obowiązek, ale nie przestawali powtarzać, że chodzi im tylko o działalność przejściową, okolicznościową, i że z chwilą, gdy stosunki w kraju staną się normalne i państwo będzie rządzone należycie, ich najpierwszym zajęciem będą znowu — katedry profesorskie, laboratorja, biblioteki...

W końcu swego artykułu J. Venegas zwraca uwagę na bardzo wielki udział intelektualistów w konstytuancie hiszpańskiej i przytacza szereg głośnych nazwisk uczonych, literatów, publicystów itp., którzy — stojąc w pierwszych szeregach stronictw wolnościowych odgrywają w życiu parlamentarnem główne role. „Parlament może jest dobry lub zły — pisze Venegas. Ale gdybyśmy się nawet zgodzili, że jest on zły — w Hiszpanji nie może istnieć lepszy. Poza obrębem obecnego parlamentu nie znalazłoby się nawet dwudziestu głośniejszych nazwisk hiszpańskich. Monarchja nie miała nigdy parlamentu podobnej jakości”...

Jak widzimy intelektualiści hiszpańscy odegrali w stosunku do przewrotu państwowego tę samą rolę, jaką niegdyś, w drugiej połowie XVIII w., odegrali francuscy myśliciele i uczeni w przygotowaniu umysłów do wielkiej Rewolucji francuskiej.

„Robot”.



Atrakcją wystawy radjowej w Londynie jest mechaniczny człowiek robot. Włada on wszystkimi językami, z wyjątkiem rosyjskiego. Wystarczy podobno tylko przemówić do niego parę słów w danym języku. — Zdjęcie nasze przedstawia Mister Robota — nikłowego gentlemana, wagi dwóch tonn.

Wycieczka niemiecka w Polsce.

W dniu 26 bm. przybędzie do Warszawy w drodze powrotnej z Rosji sowieckiej wycieczka studentów z Monachjum. W wycieczce bierze udział około 100 osób.

Goście zagraniczni zabawią w Polsce kilka dni. Organizacją przyjęcia studentów niemieckich zajmuje się Akademicki Związek Zbliżenia Międzynarodowego „Liga”.

